

V spomin Prešernu

V logu domačem na lipovi veji
slavec od zore do mraka je pel,
čul se v dobravi še glas ni mileji,
utihnilo sape so, ko je začel.

Videl, da brate so spono žulile,
v mreži slepote je slišal njih stok;
videl v temnici sestrice premile,
slišal neveste zgubljene je jok.

To mu je vsekalo rane krvave,
to je ranilo njegovo srce!
Samec je obletal domače dobrove,
samec obhodil snežene gore.

Pesmi prepeval je žale in mile
od domovine nesrečnih sinov
in od ljubezni sladkosti in sile,
ki umorila ves up je njegov.

Da zalez'vale povsod so ga sove,
sivi kragulji preganjali ga,
vendar budil je domovja sinove,
vendar razbil je oklepe duhá.

Rojstvo doživel je zvezde nebesne,
videl je sonca svobodnega kras;
znébil veselo vezi se telesne —
joka po njem se zdaj lipa na glas.

Soneti

I

Prijetno vbrani se glase zvonovi,
ko zjutraj sončni žar'k na gore lije,
ko zvonček beli iz talne zemlje klije,
ko se spomladni vračajo godovi;

prijetni tud' so slavčevi glasovi,
ki v logu na zeleni veji bije
ušesu, srcu sladke melodije,
budí človeka k časti Stvarnikovi:

Še mnogo lepše bije na ušesa
ime moža, ki v svojem srcu nosi
ljubezen, briše solze iz očesa

trpeči revi, v njene rane trosi
tolažbo, mir, krepost in zlate upe,
ji z milo roko lajša dni gorjupe.

II

Ko strè mornarju moč valov krmilo
in so na skalo sidra mu zadela,
poveže s tužnim srcem jadra bela,
pusti vetrovom vožnje opravilo.

Ko se v puščavi sonce je stemnilo,
peščene vihre Beduína objele,
z žarečim peskom vse potí odele,
na suhem mu je upanje utonilo:

Usoda moja jadra je povila,
iz prs mi strgala je sidr sklepe,
po zdraženih valovih piš me tepe;

ko Beduína temne vihre sila,
zasiplje v grob peščeni me samota,
s pestjo v obličje luska mi togota.

III

Ko prime pereč ogenj se drevesa
in mu zavije v rano kožo celo,
osipati se jame cvetje velo,
oblét'vati se jamejo peresa.

Ko pade roži iskra na očesa,
bledi obličje ji poprej veselo,
suši se perje pisano in belo,
škrlatni cvet na zemljo se otresa.

Zakaj se čudiš, da bledi mi lice,
da se gostí mi sivi las na glavi
in mi zvene le miljene cvetice?

Srce mi toni v skrbi in težavi,
vesela nada v brezno se pogreza,
duha peruti tlači težka peza.

IV

Ko sonce bi ne peklo iz višine,
kako zorela bi poljá kraljica,
rumenoklasna resnata pšenica
in druge hčerke pisane ravnine?

Kako bi zelenile se doline?
Kako se s cvetjem krásila gorica,
livada lepoticila bi lica?
Kako življenje dihale planine?

Ko vroči trud bi ne potil človeka,
kako bi v prsih misel se rodila
in srce v blago d'janje mu budila?

Kje našel bi za bridke ure leka?
Kako njegova duša bi vesela
v višave jasne z dola solz kipela?

V

Prostrla noč je temna svoja krila
čez trudno lice pisane narave,
oblakov truma oblegla je višave
in v nedro svit nebeških zvezd zavila.

Le ena 'zmed oblakov zvezda mila
še svetlo luč pošilja na nižave,
ozira nanjo se z morjá širjave
mornar, po njej obrača les krmila.

Nebo življenja mojega stemnile
so grenke ure sreče mi nemile
in upa zlate zvezde ugasnile.

Le ena zvezda mi še jasno sije,
tolažbo mi in nado v dušo lije,
za njo bom vozil, da me grob zakrije.

Hrepenenje

Ah, drago srce, kaj je tebi,
da rajsko radost mi kališ,
da nosiš pelin grenki v sebi,
iz družb veselih me podiš?
Objema rajsko te veselje,
al' site niso tvoje želje!

Krasota mestna te obdaja,
cvetè pomladni rožni cvet,
vesela godba te napaja,
sred' zarje venčanih deklet
si bridko, žalostno, potrto,
veselju, radosti zaprto.

Zakaj temniš mi žar'k očesa,
ko me obseva blesk svetá,
ko gledam zemeljska nebesa,
ko sreče zvezda mi miglja?
Zakaj greniš mi slast življenja,
ovijaš s trnjem me trpljenja?

Brenkljajo gosli javorove
in citer strune srébrne,
razveseljujejo godove
peneče vinske kapljice,
nebo nad tabo se raduje
in svet v veselju poskakuje.